

Miljøvurderingsloven og praksis på spildevandsområdet

Morgenmøde hos Ballerup Kommune, den 19. marts 2024

Program

Omtrentlig tidsplan

- Miljøvurderingsloven og nævnspraksis på spildevandsområdet
 - Indledning om spildevandsanlæg og reglerne om miljøvurdering af konkrete projekter (VVM)
 - Problemstillinger efter Horsens-sagen
 - Miljøstyrelsens vejledninger
 - Helt i fisk: To sager fra Holstebro og Kalundborg
 - Seneste praksis om miljøscreening af planer og programmer (SVM) i forhold til spildevandsplaner og lokalplaner
- Udkast til nyt lovforslag om effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.
- Regnvandsbassiner i frøperspektiv
- Nye afgørelser om hydraulisk kapacitet
- Byspildevandsdirektivet
- Øvrige nyheder

Miljøvurderingsloven og nævnspraksis på spildevandsområdet

Miljøvurderingsloven og nævnspraksis på spildevandsområdet

- Indledning om spildevandsanlæg og reglerne om miljøvurdering af konkrete projekter (VVM)
- Problemstillinger efter Horsens-sagen
- Miljøstyrelsens vejledninger
- Helt i fisk: To sager fra Holstebro og Kalundborg
- Seneste praksis om miljøscreening af planer og programmer (SVM) i forhold til spildevandsplaner og lokalplaner

Spildevandsanlæg og reglerne om miljøvurdering af konkrete projekter (VVM)

Reglerne om miljøvurdering af konkrete projekter (VVM)

- Formålet med miljøvurdering af **konkrete projekter (VVM)**, jf. miljøvurderingslovens § 1, stk. 2:
 - ”at der under **inddragelse af offentligheden** så tidligt som muligt og **forud for**, at myndigheden træffer **afgørelse** om [...] **projektet**, tages hensyn til [...] **projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet**”
- Består af, jf. lovens § 5, nr. 5:
 - a) bygherrens udfærdigelse og fremlæggelse af en **miljøkonsekvensrapport**
 - b) myndighedens gennemførelse af **høringer** af offentligheden og berørte myndigheder
 - c) myndighedens **undersøgelse** af de i miljøkonsekvensrapporten fremlagte oplysninger og eventuelle supplerende oplysninger efter lovens § 20 [...]
 - d) myndighedens **begrundede konklusion** om et projekts væsentlige indvirkninger på miljøet [...]
 - e) indarbejdelse af myndighedens begrundede konklusion i afgørelse om tilladelse efter § 25 (**VVM-tilladelse**) eller en tilladelse efter anden lovgivning, som **erstatte** denne (som f.eks. en **udledningstilladelse** efter miljøbeskyttelseslovens § 28)
- Projekter omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 skal altid miljøvurderes (**obligatorisk VVM-pligt**)
- Projekter omfattet af bilag 2 skal kun miljøvurderes, hvis de må forventes at have væsentlig virkning på miljøet (**screeningspligt**). Forudsætter screeningsafgørelse efter lovens § 21.

Reglerne om miljøvurdering af konkrete projekter (VVM)

Screeningspligtens omfang og betydning

- **Spildevandsprojekter** omfattet af **obligatorisk VVM-pligt**, jf. miljøvurderingslovens bilag 1:
 - 13. Anlæg til behandling af spildevand med en kapacitet på over 150.000 personækvivalenter som defineret i artikel 2, nr. 6, i Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand.
- **Spildevandsprojekter** omfattet af **screeningspligt**, jf. miljøvurderingslovens 2:
 - 10. INFRASTRUKTURPROJEKTER
 - g) Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
 - 11. ANDRE PROJEKTER
 - c) Rensningsanlæg (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- Omfatter både **rensningsanlæg** og **forsinkelsesbassiner**, jf. MFKN [afgørelse](#) af 17. januar 2019 (j.nr. 18/04756), Ejby Moser II:
 - *”Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at almindelige **rense- og forsinkelsesbassiner** sjældent vil være omfattet af de i miljøvurderingslovens bilag 1 anførte projekttyper. Bassinerne vil derimod ofte være omfattet af en eller flere af de projekttyper, der er anført i lovens bilag 2.*
 - *Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på baggrund af sagens oplysninger, at det projekt, der er indeholdt i de påklagede **udledningstilladelser**, i hvert fald er omfattet af **miljøvurderingslovens bilag 2, projekttype 10 g**, idet de i tilladelserne indeholdte bassiner skal anlægges med det formål at opstuve vand og dermed **forsinke udledningerne.**”*

- Hvilke krav stiller **vandrammedirektivet** og **indsatsbekendtgørelsen** til **miljøkonsekvensrapporten** og til selve **VVM-tilladelsen** efter miljøvurderingslovens § 25?
 - **Miljøkonsekvensrapporten** skal indeholde de oplysninger, som er nødvendige for at vurdere projektets indvirkning på vandmiljøet i forhold til de kriterier og forpligtelser, der navnlig er fastsat i vandrammedirektivets artikel 4, jf. EU-Domstolens dom af 28. maj 2020, sag C-535/18 Land Nordrhein-Westfalen, præmis 84
 - Medlemsstaterne er efter vandrammedirektivets artikel 4 **forpligtede** til at **nægte** at **godkende** et **enkeltprojekt**, såfremt det kan medføre en **forringelse** af tilstanden for et overfladevandområde, eller når det indebærer risiko for, at der ikke opnås en god tilstand for overfladevand eller et godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand for overfladevand på den i direktivet fastsatte dato, jf. EU-Domstolens dom af 1. juli 2015, sag C-461/13, Weser, præmis 51.
 - Det gælder også ved meddelelsen af en **VVM-tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25**, jf. **indsatsbekendtgørelsens § 8**, helt på samme måde som ved udstedelsen af en udledningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28
- Vandrammedirektivet har dermed betydning både for **miljøvurderingsprocessen** og for VVM-tilladelsens **indhold**

- Uddrag fra Miljøstyrelsens **tidligere** vejledning til indsatsbekendtgørelsen (afsnit 8.3.2):
 - ”Alle **overfladevandområder**, der **ikke** opfylder **målet** om god kemisk tilstand (EU prioriterede stoffer) og god økologisk tilstand (nationale stoffer) for MFS, forudsættes at opfylde målet med udgangen af anden planperiode (2015-2021), dvs. at der i vandområdeplanerne ikke er anvendt fristforlængelse for målopfyldelse vedr. MFS, jf. dog afsnit 4.3., hvor regionernes screening for jordforureninger omtales.
 - Hvorvidt der for **disse vandområder** kan træffes afgørelse, der medfører en **tilførsel af MFS**, beror på en helt konkret vurdering af påvirkningens betydelighed (signifikans) for vandområdets tilstand. Vurderes påvirkningen at være betydelig, kan der ikke gives tilladelse til påvirkningen. Vurderes påvirkningen at være **ubetydelig**, kan der som udgangspunkt gives tilladelse til påvirkningen.”

Forholdet til udledningsbekendtgørelsen

- [Bekendtgørelse](#) nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder:
 - Fastlægger krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder, jf. § 1, stk. 1
 - Finder anvendelse på tilladelser efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1 og 2, til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande eller havområder, **bortset fra almindeligt belastede separate regnvandsudledninger**, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 1.
 - Myndigheden kan udpege **blandingszoner** omkring udledningpunkter, hvor stofkoncentrationer kan overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis de ikke påvirker det øvrige overfladevandområdes opfyldelse af disse krav, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 1
- Betydning i forhold til målopfyldelsen efter indsatsbekendtgørelsen dog under alle omstændigheder tvivlsom, jf. Ellen Margrethe Basse, [notat](#) af 20. februar 2023:
 - *”Reglerne om blandingszoner er ikke en del af vandplanlægningsreglerne, idet de er indføjet i udledningsbekendtgørelsen, der er udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens uden referencer til de opstillede miljømål og de grundlæggende forudsætninger om løbende forbedring af miljøforholdene, forebyggelse af forringelser og opfyldelse af de opstillede miljømål for det relevante overfladevandområde.”*

Problemstillinger efter Horsens-sagen

Problemstillinger efter Horsens-sagen

MFKN afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461)

- Miljø- og Fødevarerklagenævnets [afgørelse](#) af 23. februar 2023 (sag 22/02461) om ophævelse af Horsens Kommunes afgørelse af 14. januar 2022 om § 25-tilladelse til ny forbindelsesvej fra erhvervsområde Vega til motorvej E45, afkørsel Horsens C

Figur 10-1 Vejens passage af Bygholm Ådal. Vejens skåningsanlæg og regnvandsbassiner fremgår. Med rødt er angivet undersøgelsesstationer i vandløbene Bygholm Å og Hattning Bæk

Problemstillinger efter Horsens-sagen

MFKN afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461)

Figur 10-6 Oversigt over den kemiske tilstand i Bygholm Å omkring udledningspunkterne fra bassinerne.

Tabel 10-9 Data fra Basisanalysen 2021 – 2027 for Bygholm Å vandområde o10441 – stoffer, som overskrider miljøkvalitetskravene.

Årstal	Stofnavn	Matrice	Koncentration	Miljøkvalitetskrav
2015	Antracen (CAS 120-12-7)	Sediment	0,032 mg/kg TS	0,024 mg/kg TS
2015	Kviksølv og kviksølvforbindelser (CAS 7439-97-6)	Biota	29 µg/kg VV	20 µg/kg VV
2015	Nonylphenoler (CAS 25154-52-3)	Vand	0,37292 µg/l	0,3 µg/l
2015	Kobber (CAS 7440-50-8)	Vand	1,717 µg/l	1,66 µg/l

Miljøkvalitetskrav for kobber på **1,48 µg/l**, jf. MFKN:

- Det generelle kvalitetskrav for kobber i indlandsvand er **1 µg/l** tilføjet den naturlige **baggrundskoncentration**, jf. bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, Bilag 2, Del B, afsnit 1 med note 5.
- Det fremgår af Miljøstyrelsens FAQ om spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet fra den 21. december 2021, at **baggrundsværdien** for kobber i vandløb er **0,48 µg/l**.
- **Tidligere** var baggrundsværdien for kobber i vandløb opgjort til **0,66 µg/l**.

Problemstillinger efter Horsens-sagen

MFKN afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461)

- Fra miljøkonsekvensrapporten:
 - ”For kobber er der [...] en kendt middelkoncentration i udløbsvandet fra regnvandsbassinerne, og såfremt koncentrationen for kobber i Tabel 4-5 [stofkoncentrationer i udløbsvandet] fastholdes som baggrundskoncentration i Bygholm Å, vil den resulterende koncentration af kobber ved en middelvandføring på 1.600 l/s i Bygholm Å, og en udledning på 2,1 l/s fra bassinerne resultere i en resulterende koncentration i Bygholm Å på **1,751 µg/l** (ved en udledningskoncentration på 28 µg/l total kobber) i overensstemmelse med (Tabel 4-5). Dette er et worst-case-scenario, som antager at alt kobber i udløbsvandet bidrager til den opløste fraktion af kobberet i Bygholm Å. [...] Selvom en stigning fra 1,717 til < 1,751 µg/l er en meget begrænset påvirkning, er grænseværdien dog **overskredet**, som den var som udgangspunktet (målt værdi i 2015 var 1,717 µg/l). [...]
 - Som beskrevet, giver udledning af kobber fra bassinerne til Bygholm Å anledning til en forhøjelse af den forekommende koncentration på 2 % i forhold til grænseværdien (1,66 µg/l), og det kan dermed vurderes, at påvirkningen i realiteten vil være så lille, at det kan defineres som en **ikke betydnende** påvirkning, hvorved udledningen kan **accepteres**.”

Problemstillinger efter Horsens-sagen

MFKN afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461)

- Uddrag af **MFKN** sammenfatning af EU-Domstolens praksis efter vandrammedirektivet:
 - Vandrammedirektivets artikel 4 skal fortolkes således, at medlemsstaterne er forpligtede til at **nægte** at **godkende** et **enkeltprojekt**, såfremt det **kan medføre** en **forringelse** af tilstanden for et overfladevandområde, jf. dom af 1. juli 2015 i sag C-461/13, [Weser](#), præmis 51.
 - **Begrebet forringelse** af tilstanden af et overfladevandområde skal fortolkes sådan, at der foreligger en forringelse, **når mindst et af kvalitetselementerne falder et niveau**, selv om denne forringelse ikke fører til, at hele overfladevandområdet rykker en klasse ned. **Hvis** det pågældende kvalitetselement allerede befinder sig i den **laveste klasse**, udgør **enhver forringelse af dette element** imidlertid **en forringelse af tilstanden** for et overfladevandområde, jf. [Weser](#), præmis 69.
 - Også en **midlertidig kortsigtet forringelse** uden langsigtede konsekvenser kan udgøre en forringelse i vandrammedirektivets forstand, jf. dom af 5. maj 2022, sag C-525/20, [Association France Nature Environnement](#), præmis 42 og 45.
 - **Begrebet forringelse** af tilstanden skal forstås **ens, uanset** om der er tale om **overfladevand** eller **grundvand**, og henviser til såvel et **kvalitetselement** som et **stof**, jf. dom af 28. maj 2020, sag C-535/18, [Land Nordrhein-Westfalen](#), præmis 94-96.
 - **Enhver** efterfølgende **stigning i koncentrationen** af et forurenende **stof**, der **allerede overskrider** et miljøkvalitetskrav for grundvand, ligeledes udgør en **forringelse**, jf. [Land Nordrhein-Westfalen](#), præmis 110.

Problemstillinger efter Horsens-sagen

MFKN afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461)

- **MFKN** (flertallet) udtalte herefter, at EU-Domstolens **praksis om begrebet forringelse** af tilstanden i dommen Land Nordrhein-Westfalen i forhold til en mertilførsel af et forurenende stof til **grundvand**, der allerede overskrider miljøkvalitetskravet for det pågældende stof, **også** kan anvendes i forhold til **overfladevand**:
 - *”Det er et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse på baggrund af navnlig Weser- og Land Nordrhein-Westfalen-dommene, at **forringelse** af tilstanden i forhold til forurenende stoffer skal **forstås** således, at når **miljøkvalitetskravet** for et **forurenende stof allerede** er **overskredet**, og vandområdet dermed er i den lavest mulige tilstandsniveau, skal **enhver efterfølgende stigning af koncentrationen af stoffet** anses som en **forringelse af vandområdets tilstand** i strid med vandrammedirektivets art. 4, stk. 1. Flertallet bemærker, at indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, skal forstås på samme måde, idet bekendtgørelsen er den danske implementering af forpligtigelsen til at forebygge forringelser af overfladevand og grundvands tilstand.”*

Problemstillinger efter Horsens-sagen

MFKN afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461)

- **MFKN** (flertallet) fandt på den baggrund, at § 25-tilladelsen ikke var i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, idet projektet vil medføre en forringelse af Bygholm Å's økologiske tilstand i form af en forringelse af kvalitetselementet for miljøfarlige forurenende stoffer:
 - *"Flertallet har lagt vægt på, at **miljøkvalitetskravet for kobber er overskredet**, at **tilstanden** for miljøfarlige forurenende stoffer dermed er **ikke-god**, hvilket er det lavest mulige tilstandsniveau, samt at projektet ifølge miljøkonsekvensvurdering vil medføre en **merudledning** af kobber til vandløbet på op til **0,034 µg/l** [fra µg/l 1,717 til 1,751 µg/l] til svarende til ca. 2 % af det generelle kvalitetskrav for kobber i en middelsituation. Flertallet bemærker i den forbindelse, at der ikke i sagen er grundlag for at tilsidesætte Horsens Kommunes vurdering af, at projektet vil medføre en mertilførsel af kobber til vandløbet, hvorfor flertallet har lagt dette til grund for sagen.*
 - *[...]*
 - *Miljøstyrelsens **vejledning** til indsatsbekendtgørelsen [...] er **ikke** i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis om, at enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof udgør en forringelse, når kvalitetskravet allerede er overskredet, hvorfor der i sagen ikke kan lægges vægt på, at Horsens Kommune har fulgt vejledningen."*
- **MFKN** (flertallet) ophævede og hjemviste sagen til fornyet behandling

Problemstillinger efter Horsens-sagen

MFKN afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461)

- Hvad er alternativerne, jf. **MFKN's øvrige bemærkninger**:
 - Horsens Kommune kan ved en fornyet behandling **sikre**, at **projektet ikke samlet medfører en mertilførsel af kobber** til vandløbet. Der vil ikke være tale om en samlet mertilførsel af kobber til vandløbet som følge af projektet, hvis det dokumenteres, at tilførslen af kobber gennem vejvand er mindre end den reducere af tilførsel af kobber til vandløbet, som sker gennem andre kilder, herunder f.eks. fra landbrugsjord, eller
 - Horsens Kommune kan efter § 8 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder udpege en **blandingszone** omkring udledningspunkter, hvor miljøkvalitetskravene inden for denne zone kan overskrides. Det forudsætter, at udledningen af forurenende stoffer forinden er nedbragt mest muligt gennem anvendelse af BAT, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, og at miljøkvalitetskravene ikke overskrides uden for blandingszonen. Sidstnævnte skal sikres ved beregning efter § 7, stk. 1, jf. stk. 2.
 - Hvis ovenstående ikke er muligt, kan projektet herefter alene tillades under opfyldelse af **fravigelsesbetingelserne i vandrammedirektivets art. 4, stk. 7**. Undtagelsesbestemmelsen er implementeret i miljømålsbekendtgørelsen, hvor det fremgår af § 4, stk. 3, at ministeren efter anmodning fra en myndighed har mulighed for efter en konkret vurdering at træffe afgørelse om, at myndigheden under de omstændigheder og betingelser, som er nævnt i stk. 1 og 2, kan fravige de fastlagte miljømål, jf. indsatsbekendtgørelsens § 8.

Problemstillinger efter Horsens-sagen

Miljøstyrelsen suspenderer dele af vejledninger om udledning af miljøfarlige forurenede stoffer til vandmiljøet

Efter afgørelse i Miljø- og Fødevareklagenævnet suspenderer Miljøstyrelsen dele af vejledning til indsatsbekendtgørelsen og dele af vejledning om udledning af miljøfarlige forurenede stoffer til vandmiljøet.

6. marts 2023

Miljøstyrelsen suspenderer nu dele af vejledningen til indsatsbekendtgørelsen og dele af vejledningen til bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenede stoffer. Det har betydning for den vurdering, der skal foretages, når der gives udledningstilladelse, herunder når der udpeges blandingszoner i vandområder, hvor miljøkvalitetskrav for miljøfarlige forurenede stoffer er overskredet.

Suspensionen kommer, efter at Miljø- og Fødevareklagenævnet i en sag har præciseret forståelsen af kravet om, at en udledning af et forurenende stof ikke må medføre en øget koncentration af stoffet i et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet i forvejen er overskredet.

Suspensionen gælder, mens Miljøministeriet analyserer Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse. Miljøstyrelsen og Miljøministeriet vil være behjælpelige med rådgivning til relevante parter om den nye situation.

Der var i sagen ikke udpeget en blandingszone.

Opfølgning på Horsens-sagen

- Nye vejledninger om udledning af miljøfarlige stoffer [offentliggjort](#) den 1. marts 2024:
 - [Vejledning](#) til indsatsbekendtgørelsen af 28. februar 2024
 - [Reviderede FAQ 43 og 48](#) om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet
- Uddrag af nyt afsnit 8.3.2:
 - ”Ved vurdering af om en udledning forventes at ville medføre en forringelse af berørte vandområders tilstand gælder, at hvis miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, må en ny udledning ikke føre til yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravet for det pågældende stof ved en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde. Der antages at ske en stigning i koncentrationen, hvis stigningen vil kunne **påvises** ud fra repræsentative overvågningspunkter i berørte overfladevandområder. [...]
 - Er resultatet af en konkret vurdering, at der ved en udledning vil være risiko for at ske en forringelse af berørte vandområders tilstand, kan forringelsen under ingen omstændigheder tillades som ubetydelig. En **udledning** vil efter omstændighederne dog **ikke i sig selv** udgøre en **forringelse**.
 - [...]
 - Muligheden for at tillade udledninger er ikke ubegrænset, selv om udledning ikke vurderes at ville føre til en stigning i koncentrationen af et forurenende stof. [...] Yderligere udledning ved fuld anvendelse af BAT bør som altovervejende udgangspunkt kun ske ved **tilsvarende reduktion** af andre kilder i det pågældende vandområde, eller i øvrigt ved anvendelse af kompenserende foranstaltninger eller afværgeforanstaltninger, således at effekten af udledningen neutraliseres fuldt ud.”

Opfølgning på Horsens-sagen

- Ny **FAQ'er om udledning af visse forurenende stoffer** i [høring](#) den 12. oktober 2023:
- Uddrag af ny FAQ 43:
 - *”For at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand beregnet i **blandingszonens** rand, jf. FAQ 67.*
 - *[...]*
 - *Miljømyndigheden skal derudover ved beregning sikre, at udledningen til vand [...] ikke medfører en stigning i koncentrationen af pågældende stof på et repræsentativt målepunkt. I beregningen skal indgå den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det modtagende overfladevand. Ved vurdering af, om en beregnet stigning i koncentrationen vil være **målbar**, kan miljømyndigheden tage udgangspunkt i, hvad der kan måles med de ved overvågning af overfladevand almindeligt anvendte analysemetoder, der opfylder kravene til analysemetoder for kemisk analyse og kontrol ved overvågning af overfladevand, sediment og biota som fastsat i bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger.”*

- Forsøg på sammenfatning af Miljøstyrelsens høringsudkast til ny vejledning mv.:
 - Enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof udgør en **forringelse**, når kvalitetskravet allerede er overskredet, jf. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse i Horsens-sagen,
 - Dog kun hvis stigningen er **målbar**, dvs. kan påvises ud fra **repræsentative overvågningspunkter** med almindeligt anvendte **analysemetoder**, uden for en **blandingszone**.
 - Udledning til områder, hvor kvalitetskravet er overskredet allerede, bør som altovervejende udgangspunkt herudover kun ske ved **tilsvarende reduktion** af andre kilder, dvs. **uanset** om en stigning er **målbar** eller ej.

Helt i fisk: To sager fra Holstebro og Kalundborg

Holstebro-sagen

MFKN afgørelse af 16. november 2022 (j.nr. 21/10121)

- Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 16. november 2022 (sag 21/010121):
 - Om ophævelse af Holstebro Kommunes [afgørelse](#) af 12. juli 2021 om VVM-tilladelse til anlæg og drift af klimatilpasningsanlæg i Storådal, Vandkraftssøen og Holstebro By
- Holstebro Kommune meddelte den 12. juli 2021 VVM-tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 til Holstebro Kommune for etablering af et klimatilpasningsprojekt for Storå omfattende:
 - En dæmning med sluseporte i Storådal (**Ådalsdæmningen**)
 - En ny dæmning foran den eksisterende dæmning ved Vandkraftssøen (**Vandkraftsødæmningen**)
 - Et **dige** langs et boligområde i Holstebro midtby

Holstebro-sagen

MFKN afgørelse af 16. november 2022 (j.nr. 21/10121)

- Projektet omfatter en **styringsstrategi**:
 - Inden en oversvømmelse sænkes vandstanden i Vandkraftsøen fra kote 13,6 m til 13,35 m
 - Når vandstanden i Holstebro by når kote 9,4 m, låses vandstanden, og der stuves op til kote 13,6 m i Vandkraftsøen (markeret med rød)
 - Herefter stuves der op til kote 17,5 m i Storådalen (markeret med blå)
 - Herefter fyldes Vandkraftsøen yderligere op til kote 14,2 m
 - Endelig fyldes både Vandkraftsøen og Storådalen op til kote 15 m og 20 m
 - Ved 100-årshændelser ledes vandet uforsinket gennem byen

Figur 1 Projektets lokalisering Bygværk 1: Dæmningen i Storådalen, Bygværk 2: Ny dæmning i Vandkraftsøen og Bygværk 3: Højvandsdige ved Vigen i Holstebro bymidte.

Holstebro-sagen

MFKN afgørelse af 16. november 2022 (j.nr. 21/10121)

- Miljøtilstanden for **Storå** var i vandområdeplanerne for 2015-2021 vurderet til "god"
 - En række kvalitetselementer, herunder "fisk" var dog vurderet til ukendt.
- Miljøtilstanden for **Vandkraftsøen** var i vandområdeplanerne for 2015-2021 vurderet til "moderat"
 - En række kvalitetselementer, herunder "fisk" var dog vurderet til ukendt
- Projektets væsentligste påvirkning i forhold til kvalitetsparameteren "**fisk**" ved opstemning under **aktiv drift**:
 - **Spærring** for laks og ørred i begge retninger under samt for nedtrækkende smolt
 - **Sedimentation** af gydebanker
- **Miljøkonsekvensrapporten** om påvirkning af **spærring** som "lille" og påvirkningen i form af **sedimentation** som "lille-middel":
 - Overordnet set begrundet i, at påvirkningen er **sjælden, kortvarig** og kun forekommer i **vinterhalvåret**, dvs. **uden for smolttrækket** og med **gode iltforhold for æg** i gydebankerne

- **MFKN** fandt, at Holstebro Kommune som indholdsmæssig forudsætning for selve VVM-tilladelsen **ikke i tilstrækkelig grad** havde sikret sig, at projektet i den aktive driftsfase **ikke** vil medføre en **foringelse** af tilstanden for Storå og Holstebro Vandkraftsø som følge af **spærring** og **sedimentation**:
 - Ingen vurdering foretaget med udgangspunkt i de **gældende miljømål** og den **aktuelle tilstand** for de berørte overfladevandområder
 - Vurderingen af, om projektet ved aktiv drift vil kunne medføre en (midlertidig) forringelse, **forudsætter** efter nævnets opfattelse **konkrete undersøgelser** af fiskepopulationer samt konkrete vurderinger af et forventet tab.
 - Miljøkonsekvensrapporten **forholder** sig **ikke** til projektets mulige påvirkning i tilfælde af **oversvømmelseshændelser**, som **mod forventning** måtte forekomme i perioden for smoltnedtrækket
 - **Ikke usandsynligt**, at projektets aktive driftsfase grundet klimaændringer og langvarige nedbørsmængder i sommerperioder vil kunne ligge i **andre perioder** end **vinterhalvåret**
 - **Selv sjældne** hændelser vil kunne påvirke næste generation af fisk
 - **Ikke** lavet **konkrete undersøgelser** af **gydebanks**, herunder deres placering, kvalitet og population, men alene vilkår om fremtidig monitorering heraf og i øvrigt kun af gydebanks i Storå nedstrøms Vandkraftsøen.
-

- **MFKN** ophævede VVM-tilladelsen efter miljøvurderingslovens § 25 og hjemviste sagen til fornyet behandling:
 - ”Holstebro Kommune **bør ved en fornyet behandling** foretage de **supplerende undersøgelser**, som er nødvendige for at kunne vurdere projektets påvirkning af målsatte overfladevandområder, for så vidt angår Storå og Holstebro Vandkraftsø, i forhold til de enkelte kvalitetselementer efter vandrammedirektivet. Nye kvalitetselementer som fremgår af vandområdeplaner for den tredje planperiode 2021-2027, skal i den forbindelse inddrages.
 - Der bør ved en fornyet behandling således foreligge et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag for, at Holstebro Kommune kan foretage en vurdering af, om ét eller flere kvalitetselementer for vandoverfladeområderne som følge af projektet vil kunne falde i niveau. Nævnet bemærker i den forbindelse, at **såfremt det ikke er muligt** at foretage **specifikke og konkrete beregninger** og vurderinger i henhold til **de enkelte kvalitetselementer**, bør disse vurderes ud fra et videnskabeligt underbygget skøn i et **worst case-tilfælde**.”

- **MFKN** ophævede VVM-tilladelsen efter miljøvurderingslovens § 25 og hjemviste sagen til fornyet behandling med vejledning om, at:
 - ”Hvis vurderingen viser, at projektet kan medføre en forringelse af tilstanden for målsatte overfladevandområder eller indebærer en risiko for manglende målopfyldelse, kan projektet kun tillades under opfyldelse af **fravigelsesbetingelserne i vandrammedirektivets artikel 4, stk. 7.**”
- Miljøministeren (Miljøstyrelsen) kan således fravige miljømålene, jf. miljømålsbekendtgørelsens § 4, stk. 2:
 - 1. Ministeren skal tage alle praktisk gennemførlige skridt for at **mindske den skadelige indvirkning** på vandforekomstens tilstand.
 - 2. Ændringerne skal være begrundet i **væsentlige samfundsinteresser**, eller nyttevirkningerne for miljøet og samfundet ved at nå de fastlagte miljømål skal være mindre end de nyttevirkninger for befolkningens sundhed, opretholdelsen af menneskers sikkerhed og en bæredygtig udvikling, der følger af ændringerne.
 - 3. De nyttige mål, der tilgodeses ved fravigelse af fastlagte miljømål, **kan** på grund af tekniske vanskeligheder eller uforholdsmæssigt store omkostninger **ikke tilgodeses på anden måde**, som miljømæssigt er en væsentligt bedre løsning.
- **MFKN** tog **ikke stilling til**, om **betingelserne** var **opfyldt**, men henviste til, at **muligheden** for **fravigelse** efter vandrammedirektivets artikel 4, stk. 7, af hensyn til bl.a. **forebyggelse** af **oversvømmelser** er **forudsat** i præambelen til **oversvømmelsesdirektivet**.

Godt nok om vandforsyningsloven, men alligevel

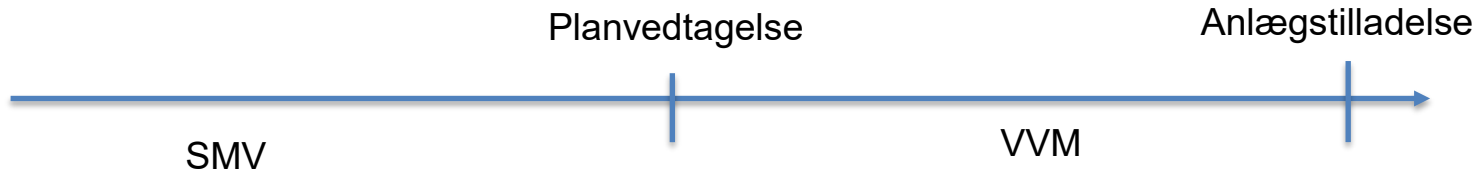
- **Kommunalbestyrelsen** meddeler tilladelser til **vandindvinding**, jf. vandforsyningslovens § 20
- Meddeles for et bestemt **tidsrum**, som højest kan være 30 år, jf. vandforsyningslovens § 22, stk. 1
 - Ny tilladelse skal dog meddeles i det omfang, der fortsat er behov for vandindvinding, medmindre samfundsmæssige hensyn er til hinder herfor, jf. § 22, stk. 3
- Tilladelsen skal angive indvindingens **mængde** og **formål**, jf. 22, stk. 3
- Om påvirkning af **målsatte vandområder** se Miljø- og Fødevarerklagenævnets [afgørelse](#) af 10. august 2023 (sag 21/07780), hvor nævnet ophævede **Kalundborg** Kommunes tilladelse til indvinding af 6,7 m³ overfladevand per år fra Tissø:
 - Indvindingen ville bl.a. kunne påvirke **havørredens** vandring negativt pga. nedsat medianminimumsvandføring.
 - *”Særligt i forhold til **kvalitetslementer for fisk** i Nedre Halleby Å har Miljø- og Fødevarerklagenævnet i vurderingen af de forskellige indvindingsscenerier lagt vægt på, at den dårlige tilstand af fisk medfører, at **enhver forringelse af forholdene for fisk** i dette vandområde i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis vil være i strid med indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, hvilket Kalundborg Kommune ud fra ovenstående ikke har afvist sandsynligheden for.”*

Praksis om miljøvurdering af planer og programmer (SVM) i forhold til spildevandsplaner mv.

Regler om miljøvurdering af planer og programmer (SMV)

- Miljøvurdering af **planer og programmer (SMV)**, jf. miljøvurderingslovens kapitel 4:
- Skal **altid** gennemføres inden vedtagelsen af planer og programmer, der:
 - fastlægger **rammerne** for fremtidige anlægstilladelser til **projekter** omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 og 2 (dvs. de potentielt VVM-pligtige projekter), *eller*
 - medfører krav om **konsekvensvurdering** efter habitatdirektivets artikel 6, stk. 3.
- Planer og programmer, der kun fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer i sådanne planer eller programmer, eller som fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser i øvrigt (dvs. uden for bilag 1 og 2), skal miljøvurderes, hvis de vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet (**miljøscreening**).

Reglerne om miljøvurdering af planer og programmer (SMV)

Miljøvurdering af spildevandsplaner

- **Spildevandsplaner** eller tillæg hertil, der fastlægger rammerne for udledningstilladelser til rensningsanlæg og forsinkelsesbassiner, er **obligatorisk miljøvurderingspligtige** efter SMV-reglerne (eller screeningspligtige, hvis de kun fastlægger kun fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan mv.)
- Vedtagelse af **selve spildevandsplanen** kan **ikke påklages**, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 3
 - Men **screeningsafgørelsen** eller **miljøvurderingen** kan påklages, for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. miljøvurderingslovens § 48, stk. 4
- **Husk** at offentliggøre screeningsafgørelsen med tilhørende klagevejledning, så klagefristen bringes til at løbe
- Se (til skræk og advarsel) Miljø- og Fødevareklagenævnets [afgørelse](#) af 20. december 2023 (sag 22/0347):
 - Frederikshavn Kommune vedtog den 22. juni 2010 en forskrift vedrørende miljøkrav i forbindelse med indretning og drift af restaurationer (**restaurationsforskriften**) i medfør af miljøaktivitetsbekendtgørelsen
 - Der blev hverken i forbindelse med vedtagelsen eller de to senere revideringer foretaget en vurdering efter reglerne i miljøvurderingsloven.
 - Nævnet fandt, at restaurationsforskriften fastlagde en betydningsfuld helhed af kriterier og fremgangsmåder for, at restaurationer i Frederikshavn Kommune kunne opnå tilladelse og etableres, og derfor skulle have været **miljøscreenet**
 - Nævnet ophævede derfor kommunens indirekte afgørelse om, at forskriften ikke var omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven

- Krav til miljørapporten, jf. miljøvurderingslovens § 12, stk. 2:
 - *”Miljørapporten skal indeholde de oplysninger, som med **rimelighed** kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder og til, **hvor detaljeret** planen eller programmet er, hvad planen eller programmet indeholder, **på hvilket trin i et beslutningsforløb** planen eller programmet befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold **vurderes bedre** på et **andet trin** i det pågældende forløb.”*
- **MFKN** ses fortsat ikke at have taget stilling til **miljøvurdering** af spildevandsplaner
- Se fra praksis om **miljøvurdering** efter **planloven** derimod **PKN** afgørelse af 7. oktober 2021 (j.nr. 19/01600) om plangrundlaget for etablering af et datacenter ved Esbjerg, hvor areal til regnvandsbassiner var udlagt i lokalplanen for at mindske risikoen for hydraulisk overbelastning af de to vandløb Kvaglund Bæk og nedstrøms Spangsbjerg Møllebæk, som allerede var hydraulisk overbelastet under regn:
 - *”Planklagenævnet finder på den baggrund, at kommunen i miljørapporten i **tilstrækkelig grad**, set i lyset af planernes detaljeringsgrad, har belyst miljøpåvirkningerne ved realiseringen af planerne for Kvaglund Bæk tilstrækkeligt set i forhold til, at **de nærmere detailkrav til udledning af overfladevand vil blive håndteret i udledningstilladelsen**. Nævnet finder således, at miljøvurderingslovens minimumskrav til en miljøvurdering er opfyldt i relation til overfladevand.”*

- Miljø- og Fødevarerklagenævnets [afgørelse](#) af 18. januar 2024 (sag 20/12451):
- **Fanø kommune** traf den 5. juni 2019 **screeningsafgørelse** i medfør af miljøvurderingslovens § 10 afgørelse om, at spildevandsplan 2020-2029 ikke var omfattet af krav om miljøvurdering.
- Spildevandsplanens **indhold**:
 - Ca. 300 forbrugssteder skal kloakeres
 - Der skal i den forbindelse nedlægges nedsivningsanlæg, der har til formål at rense spildevandet.
 - Endvidere planlægges for vedligeholdelse og drift af eksisterende kloakanlæg.
- Kommunen vurderede, at planen fastlagde rammerne for fremtidige anlægstilladelser til de projekter, der er omfattet af bilag 1 og 2, jf. miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 1, men (kun) fastlagde anvendelsen af **mindre områder på lokalt plan** eller angav **mindre ændringer** i sådanne planer eller programmer, hvorfor planen kun var screeningspligtig efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2.
- Kommunen vurderede derpå, at spildevandsplanen **ikke** havde en **væsentlig indvirkning** på miljøet:
 - Tiltagene ville have en gavnlig effekt på vandmiljøet og badevandskvaliteten
 - Spildevandsplanen ville desuden ikke påvirke naturområder, herunder Natura 2000-områder, væsentligt.
 - Mertilledningen fra kloakering af 250 sommerhuse kunne rummes inden for aftalen med [V1], Esbjerg Kommune og den udledningstilladelse som Esbjerg Kommunes Renseanlæg Øst havde

- Miljø- og Fødevarerklagenævnets [afgørelse](#) af 18. januar 2024 (sag 20/12451):
- Nævnet **ophævede** kommunens afgørelse og hjemviste sagen til fornyet behandling:
 - Planen fastlægger **ikke** anvendelsen af et mindre område på lokalt plan eller angiver mindre ændringer. Spildevandsplanen er således ikke omfattet af § 8, stk. 2, nr. 1 i miljøvurderingsloven
 - Planen skal derfor **miljøvurderes**.
- Omfattet af **bilag 2**, idet:
 - Miljøvurderingslovens bilag 2 indeholder punktet 11, litra c, der omhandler **rensningsanlæg**
 - Punkt 13, litra a, omhandler **ændringer** eller **udvidelser** af **projekter i bilag 1 eller 2**, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.
 - *”Spildevandsplanen indebærer, at ca. 300 forbrugssteder skal kloakeres, og at der i den forbindelse skal nedlægges nedsivningsanlæg, der har til formål at rense spildevandet. Herudover planlægges der for vedligeholdelse og drift af eksisterende kloakanlæg.”*
- Dvs. projekter for kloakering og forbedret spildevandsrensning i det åbne land anses enten for ændringer af eksisterende (fælles) renseanlæg eller for renseanlæg i sig selv, herunder i form af nedsivningsanlæg, og er derfor omfattet af bilag 2

- Planklagenævnets [afgørelse](#) af 30. maj 2023 (sag 22/07656):
- Nævnet gav ikke medhold i klage over **Favrskov Kommunes** afgørelse af 29. marts 2022 om, at der ikke skal gennemføres en miljøvurdering af forslag til lokalplan nr. 409, Boligområde i Lading nord, og kommuneplantillæg nr. 4 til kommuneplan 2021-32 (screeningsafgørelse):
 - ”Planklagenævnet konstaterer indledningsvist, at det fremgår af sagens oplysninger, at den naturlige afvanding af planområdet – herunder **udledning af overfladevand** – vil ske via Elhøj og Lading Bæk til Lading Sø, som i vandområdeplanen har en **målsætning om god økologisk tilstand**. Det fremgår i den forbindelse af basisanalysen for vandområdeplanerne 2021-2027, at søen i dag har en moderat økologisk tilstand og en god eller høj økologisk tilstand målt på makrofytter, fytoplankton og fisk.
 - Nævnet lægger desuden på baggrund af oplysningerne i screeningsskemaet og lokalplanens redegørelse til grund, at søen er **sårbar** over for udledning af fosfor, og at selv en mindre ændring i tilførsel af fosfor kan ændre søens mulighed for målopfyldelse. Nævnet bemærker, at det fremgår af miljøvurderingen af rammebestemmelserne for området i kommuneplan 2021, at udledning af overfladevand fra rammeområdet til Lading Sø er kritisk. Videre fremgår det, at tilførsel af fosfor til søen vil være en væsentlig negativ miljøpåvirkning, og at det nærmere skal vurderes, om det er muligt at etablere et boligområde i forhold til udledning af fosforholdigt overfladevand til søen.
 - Nævnet konstaterer desuden, at kommunen i planforslagene har valgt at indarbejde en **række tiltag**, herunder flere regnvandsbassiner, som skal forsinke udledningen til de nærliggende vandløb og Lading Sø.”

- Planklagenævnets [afgørelse](#) af 30. maj 2023 (sag 22/07656):
- Nævnet gav ikke medhold i klage over **Favrskov Kommunes** afgørelse af 29. marts 2022 om, at der ikke skal gennemføres en miljøvurdering af forslag til lokalplan nr. 409, Boligområde i Lading nord, og kommuneplantillæg nr. 4 til kommuneplan 2021-32 (screeningsafgørelse):
 - ”Planklagenævnet finder, at det **som udgangspunkt** må udløse en **pligt** for kommunen til at gennemføre en **miljøvurdering**, hvis en lokalplan forudsætter afvanding til en målsat vandforekomst, og hvor en indledende vurdering af udledningen viser, at realisering af planen vil kunne vanskeliggøre målopfyldelse, såfremt der ikke gennemføres afværgende tiltag. Planen må i sådanne tilfælde efter nævnets opfattelse forventes at ville medføre en væsentlig indvirkning på miljøet, jf. miljøvurderingslovens § 10, jf. § 8, stk. 2.
 - Planklagenævnet finder imidlertid, at der ikke i den konkrete sag er grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at planforslagene ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet.
 - Nævnet lægger herved navnlig vægt på, at kommunen i miljøscreeningen har foretaget en vurdering af konsekvenserne ved udledning af overfladevand fra planområdet, herunder i forhold til målsatte vandløb og søer. Kommunen har herunder foretaget **konkrete beregninger** i forhold til udledning af fosfor og kvælstof til Lading Sø, som viser, at anvendelsesændringen fra dyrket landbrugsjord til boligområde, samlet set vil medføre en **reduktion** af udledningen af fosfor og kvælstof til søen. Kommunen har på den baggrund vurderet, at realisering af lokalplanen ikke vil medføre en forringelse af tilstanden i Lading Sø eller hindre fremtidig målopfyldelse i søen.”

- Planklagenævnets [afgørelse](#) af 17. januar 2024 (sag 23/00171):
- Nævnet gav ikke medhold i klage over **Slagelse Kommunes** afgørelse om, at der ikke skal gennemføres en miljøvurdering af forslag til lokalplan nr. 1278, og kommuneplantillæg nr. 16, dagligvarebutik og boligområde ved Ndr. Ringgade, Slagelse (screeningsafgørelse):
 - *”Planklagenævnet konstaterer indledningsvist, at det fremgår af sagens oplysninger, at **udledning af overfladevand** til vandløb og søer skal ske via **regnvandsbassiner**, der kobles på det eksisterende kloaknet, der sammen med spildevand ledes til et renseanlæg.*
 - *Nævnet bemærker samtidig, at lokalplanen indeholder en redegørelse for håndtering af overfladevand og afledning til kloak, herunder et **krav** om, at regnvand skal **forsinkes** inden det udledes til kloak, og at udledning til vandløb, søer og hav kræver en forudgående udledningstilladelse. Nævnet bemærker endvidere, at det fremgår af screeningsskemaet, at kommunen har vurderet, at planforslagene ikke vil medføre en væsentlig påvirkning i forhold til håndtering af overfladevand og spildevand.*
 - *Planklagenævnet finder, at det **som udgangspunkt** må udløse en pligt for kommunen til at gennemføre en **miljøvurdering**, hvis en lokalplan forudsætter afvanding til en **målsat vandforekomst**, og hvor en indledende vurdering af udledningen viser, at realisering af planen vil kunne vanskeliggøre målopfyldelse, såfremt der ikke gennemføres afværgende tiltag. Planen må i sådanne tilfælde efter nævnets opfattelse forventes at ville medføre en væsentlig indvirkning på miljøet, jf. miljøvurderingslovens § 10, jf. § 8, stk. 2.”*

- Planklagenævnets [afgørelse](#) af 17. januar 2024 (sag 23/00171):
- Nævnet gav ikke medhold i klage over **Slagelse Kommunes** afgørelse om, at der ikke skal gennemføres en miljøvurdering af forslag til lokalplan nr. 1278, og kommuneplantillæg nr. 16, dagligvarebutik og boligområde ved Ndr. Ringgade, Slagelse (screeningsafgørelse):
 - ”Planklagenævnet finder imidlertid, at der ikke i den konkrete sag er grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at planforslagene ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet.
 - Nævnet lægger herved navnlig vægt på, at lokalplanen **ikke** forudsætter udledning af overfladevand og spildevand fra planområdet **direkte til målsatte vandløb og søer**.
 - Planklagenævnet finder på baggrund af ovennævnte, at kommunen har foretaget den fornødne vurdering i forhold til håndtering af overfladevand og spildevand i forbindelse med miljøscreeningen, og at kommunen ikke har været forpligtet til at foretage en vurdering af, hvorvidt udledning af vand fra rensesanlæg til vandløb vil medføre en forringelse af tilstanden eller hindre fremtidig målopfyldelse i recipienten. Nævnet lægger herved vægt på, at **udledning** af vand fra **planområdet er reguleret af rensningsanlæggets udledningstilladelse**. Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af sagens oplysninger, at kommunen har vurderet, at **udledning** fra planområde **kan håndteres inden for denne tilladelse**.”

- Sammenfattende om Planklagenævnets praksis:
 - Begge afgørelser er truffet **efter** Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse i **Horsens-sagen**
 - Navnlig sagen fra Favrskov Kommune omhandler et lokalplanforslag, hvor udledning af tag- og overfladevand sker direkte til et målsat vandområde fra bassiner inden for lokalplanområdet, og hvor vurderingen endvidere baseres på en samtidig reduktion fra landbrugsarealer
 - Overførsel af Planklagenævnets praksis til spildevandsplanområdet forudsætter dog under alle omstændigheder, at den konkrete spildevandsplan omhandler et mindre område på lokalt plan og derfor kun er screeningspligtig, hvilket ikke var tilfælde med Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse om Fanø Kommune

Udkast til nyt lovforslag om effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.

Udkast til nyt lovforslag om effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet og Miljø- og Fødevarerklagenævnet mv.

- Offentliggjort i [høring](#) af Nævnenes Hus den 22. januar 2024.
- Jf. også anbefalingerne fra NEKST [offentliggjort](#) den 26. februar 2024:

6: Effektiv proces i klagesagsbehandlingen

6.1: Frister for endelige klager og oplysninger

6.2: Direkte og transparent kommunikation ved behandling af klager

6.3: Fokus på klagen, ikke sagen

Udkast til nyt lovforslag om effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

- Vedrører både Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet, men **kun i relation til VE-projekter**:
 - Hvis en klage vedrører afgørelser, som har betydning for etablering af vedvarende energi i form af vindmøller eller solcelleanlæg, skal nævnet **begrænse** sin **prøvelse** til de forhold, der er klaget over.
 - Nævnet foretager i sådanne sager en prøve af klagens retlige spørgsmål.
- Fra bemærkningerne:
 - *”Nævnet vil dog som i dag fortsat efter omstændighederne have pligt til at inddrage andre forhold end det, der er klaget over, f.eks. spørgsmål om overholdelse af gældende EU-ret eller tilsidesættelse af grundlæggende forvaltningsretlige grundsætninger om f.eks. habilitet. Uanset det foreslåede 2. pkt. kan nævnet således ikke i deres prøve se bort fra åbenbare og væsentlige brud på EU-retten eller forvaltningsretlige garantiforskrifter.”*

Udkast til nyt lovforslag om effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet og Miljø- og Fødevarerklagenævnet mv.

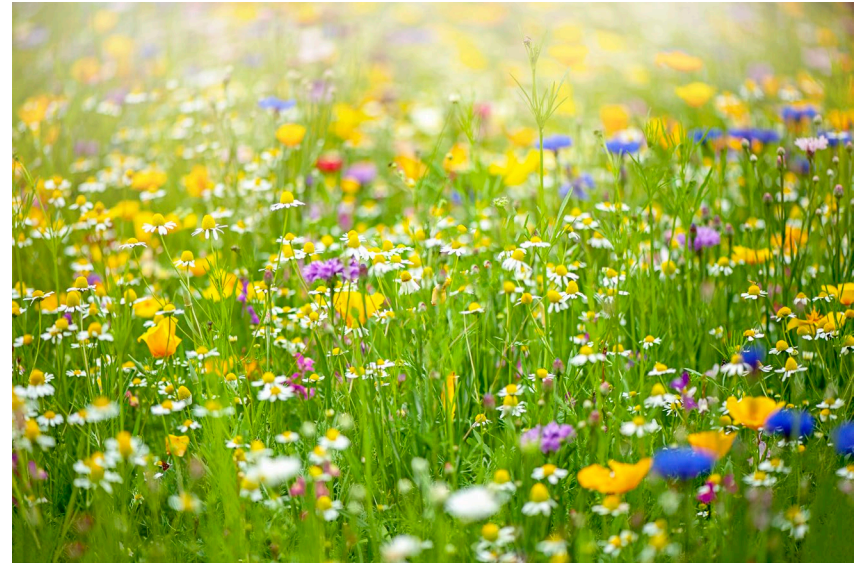
- Vedrører både Planklagenævnet og Miljø- og Fødevarerklagenævnet **generelt, herunder spildevandsområdet**:
 - Nævnet kan fastsætte en **frist** for klager til at tilvejebringe et tilstrækkeligt grundlag for, at nævnet kan behandle klagen.
 - Nævnet **afviser** en klage, hvis klager ikke inden udløbet af den fastsatte frist har tilvejebragt et tilstrækkeligt grundlag for, at nævnet kan behandle klagen. Nævnet kan undlade at afvise en klage, hvis der foreligger særlige forhold.
 - Nævnet kan fastsætte **frister** for afgivelse af **udtalelser**, fremlæggelse af **oplysninger** mv. fra sagens **parter**, øvrige berørte **myndigheder**, eksterne **sagkyndige** mv. til brug for sagens behandling. Nævnet **afviser** en klage, hvis **klager** ikke inden udløbet af den fastsatte frist har afgivet en udtalelse eller fremlagt oplysninger, som nævnet har anmodet om. Nævnet kan undlade at afvise en klage, hvis der foreligger særlige forhold.
 - Nævnet kan beslutte, at **klager** ikke kan fremsætte **yderligere klagepunkter**, og at sagens parter ikke kan afgive yderligere udtalelser eller fremkomme med yderligere oplysninger, når nævnet vurderer, at sagen er **tilstrækkeligt oplyst** til at træffe afgørelse.
 - En klage kan ikke afvises, hvis en afvisning vil være i strid med internationale eller EU-retlige forpligtelser om ret til at klage over trufne afgørelser.

Regnvandsbassiner i frøperspektiv

Regnvandsbassiner i frøperspektiv

- Efter **naturbeskyttelseslovens § 3** må der ikke foretages ændringer i tilstanden af **moser** og **ferske enge**, når sådanne naturtyper enkeltvis eller sammen med andre naturtyper er større end 2.500 m².
- Efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, kan der i **særlige tilfælde** meddeles **dispensation** fra forbuddet i lovens § 3.

Regnvandsbassiner i frøperspektiv

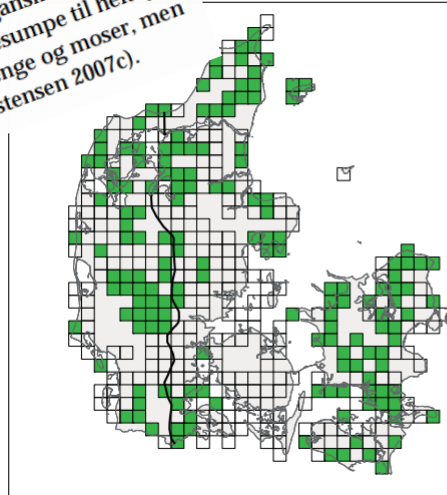
- Efter [habitbekendtgørelsens](#) § 10, nr. 1, jf. § 7, stk. 2, nr. 1, kan dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 ikke meddeles, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for **bilag IV-arter**
 - Som for eksempel **spidssnudet frø**

Spidssnudet frø *Rana arvalis*

Foto: Piet Spaans, Wikimedia Commons

Levesteder
Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til helt lys-åbne vandhuller. Uden for yngletiden opholder den sig i enge og moser, men forekommer i øvrigt i et bredt udsnit af naturtyper (Christensen 2007c).

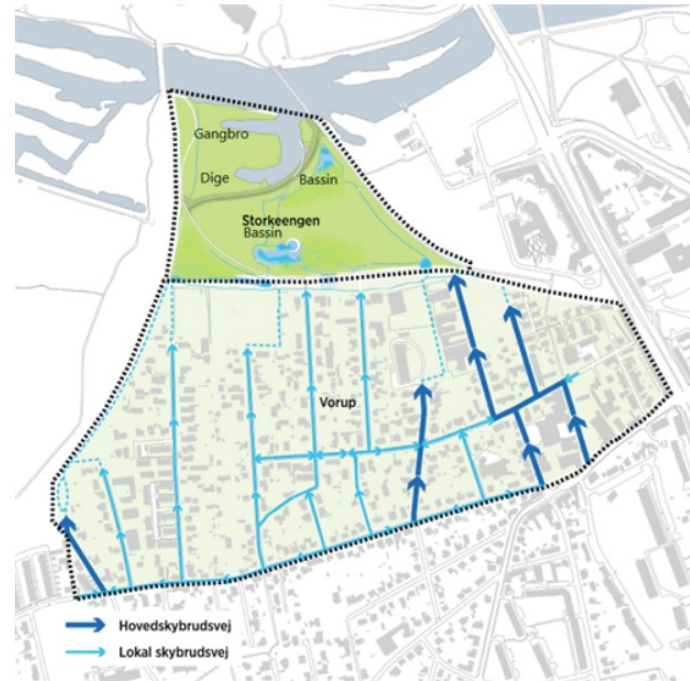

Kilde: [Novana](#)

- Miljø- og Fødevareklagenævnets [afgørelse](#) af 20. december 2018 (sag 18/05188) om **ændring** af Randers Kommunes **dispensation** af 12. juni 2018 fra **naturbeskyttelseslovens § 3** til placering af regnvandsbassiner mv. i Storkeengen i Randers til et **afslag**:
 - Vandmiljø Randers ansøgte Randers Kommune om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til gennemførelse af et projekt i Storkeengen med anlæg af regnvandsbassiner i form af vådområder til opmagasinering og rensning af regnvand, rekreative anlæg mv.
 - Projektet blev valgt frem for en alternativ løsning med etablering af et egentligt regnvandsbassin udenfor beskyttet natur og et ca. 2.000 m² stort bassin i den sydligste del af Storkeengen.
 - Den primære begrundelse var, at den valgte løsning til ca. 62 mio. kr. var ca. 14 mio. kr. **billigere**, hvilket ifølge Randers Kommune havde samfundsøkonomisk betydning.
- Nævnet bemærkede, at afgørelsen primært var båret af **økonomiske hensyn**, men fandt, at meromkostningerne ved det alternative projekt ikke gik ud over, hvad der kunne anses for proportionalt:
 - Den samlede **merpris ikke** så stor, at det vil være i **strid** med **proportionalitetsprincippet**, hvis der ikke dispenseres til den billigste løsning.
 - Særlig vægt på, at projektet i Storkeengen netop medfører et **betydeligt indgreb** i beskyttet natur, der i hvert fald siden 1954 alene har været benyttet ekstensivt til græsning eller slet eller har ligget uudnyttet hen.
 - Heller ikke særlige omstændigheder i øvrigt samt risiko for utilsigtet **præcedensvirkning**

Regnvandsbassiner i frøperspektiv

- Miljø- og Fødevarerklagenævnets [afgørelse](#) af 20. februar 2024 (sag 23/04611) om **ophævelse** af Randers Kommunes afgørelse af 28. februar 2023 om **dispensation** til etablering af regnvandsbassin og tilhørende anlæg i beskyttet natur i Vorup:
 - Randers Kommune meddelt **ny** § 3-dispensation til Vandmiljø Randers til **ændret** etablering af regnvandsbassin med tilhørende anlæg i beskyttet eng og mose
 - Vilkår om udlægning af 54.868 m² **erstatningsnatur** svarende til to gange det inddragede areal
 - Undersøgt **alternative** placeringer bl.a. uden for beskyttet natur længere mod vest, som imidlertid ville påføre boliger sætningskader på op til 10 cm

Regnvandsbassiner i frøperspektiv

- Nævnets flertal fandt, at der (nu) forelå et **særligt tilfælde**, som kunne begrunde en dispensation:
 - Vægt på, at projektet af **væsentlig samfundsmæssig** interesse for området omkring bydelen Vorup.
 - Endvidere vægt på, at projektet ligger **bynært** med bebyggelse og større infrastruktur i form af en jernbane på flere sider af projektområdet.
 - Randers Kommune i tilstrækkeligt omfang godtgjort, at der **ikke er realistiske alternative** placeringsmuligheder.
 - Endvidere inddraget i vurderingen, at der udlægges **erstatningsnatur** i forholdet 1:2.

- Nævnet fandt imidlertid, at Randers Kommune **ikke** havde foretaget en **tilstrækkelig** vurdering af, hvorvidt der kan ske beskadigelse eller ødelæggelse af bilag IV-arters yngle- og rasteområder:
 - Randers Kommune alene konstateret, at bilag IV-arten **spidssnudet frø** findes 4 km sydøst for projektområdet, og at nærliggende søer er skyggede af tagrør eller anden bevoksning.
 - Bilag IV-vurderingen skal ske ud fra **konkrete oplysninger** om bl.a. forekomsten af arten i det berørte område
 - Kan på baggrund af bl.a. historiske luftfotos ikke udelukke, at de omhandlede arealer er både vinter- og sommerrasteområder for spidssnudet frø.
 - Spidssnudet frø yngler i søer og anvender ofte enge inden for 300 m fra deres yngleområde.
 - *”Nævnet har i forlængelse heraf lagt vægt på, at der i forhold til det ansøgte projekt er **søer** i en afstand på mellem ca. 45-440 m fra de midlertidige arbejdsarealer og ca. 220-450 m fra selve regnvandsbassinet. Nævnet bemærker hertil, at der **ikke** i Randers Kommunes afgørelse fremgår en **undersøgelse** af, om **de søer**, der ligger inden for 300 m fra de omhandlede engarealer, **er** yngleområde for spidssnudet frø, og om projektområdet og de tilstødende områder kan være rasteområder.”*
- Det vil sige, faktisk krav om **besigtigelse**, hvis en indledende vurdering baseret på eksisterende kilder peger på, at arten kan forekomme, jf. [habitatvejledningen](#) pkt. 9.6.6

- En eventuel dispensation må derfor afvente en bilag IV-undersøgelse:
 - ”Et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at der efter flertallets **foreløbige** vurdering **kan** være tale om sådanne **særlige omstændigheder** i denne sag, at det **ikke umiddelbart** kan **afvises**, at der ud fra en samlet vurdering af de **konkrete** omstændigheder, **vil kunne meddeles dispensation** fra naturbeskyttelsesloven § 3 til det ansøgte. Det **forudsætter imidlertid**, at der ved Randers Kommunes fornyede undersøgelse og vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af bilag IV-arten spidssnudet frø ikke fremkommer nye oplysninger, der ændrer herpå.
 - Det **understreges** af Miljø- og Fødevareklagenævnets flertal, at der **ikke** med denne afgørelse er **taget endelig stilling til**, hvorvidt der kan meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til det ansøgte projekt.”

Nye afgørelser om hydraulisk kapacitet

Nye afgørelser om hydraulisk kapacitet

Spildevandsvejledningen

- Miljøstyrelsens vejledning til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelsesloven:
 - *“Kommunalbestyrelsen skal sikre, at udledninger til vandløb af spildevand, særligt herunder tag- og overfladevand, sker på en sådan måde, at vandet kan afledes videre i vandløbet uden gener for omboende ved vandløbet, altså at vandløbets hydrauliske kapacitet respekteres. Derfor vil de i vandløbsregulativet for det konkrete vandløb angivne forudsætninger skulle respekteres. Såfremt der i regulativet er angivet maksimale tilledninger fra enkelte delområder vil disse tilledninger skulle respekteres. Kan de ikke det, må der enten ske en forsinkelse/udjævning af overfladevandsbelastningen, eller der må optages en vandløbsreguleringssag, som forudsætning for en forøget tilledning af spildevand.*
 - *Hvis der ikke er udarbejdet et regulativ for vandløbet eller regulativet ikke angiver maksimale tilledninger, må det konkret vurderes, om vandløbets hydrauliske kapacitet giver mulighed for forøget belastning. Som hovedregel må der enten ske forsinkelses/udjævning af belastningen med overfladevand, eller der må gennemføres en regulering.*
 - *Den endelige vurdering af udledningers indflydelse på vandløbenes fysiske tilstand vil skulle ske i forbindelse med, at amtsrådet/kommunalbestyrelsen meddeler udledningstilladelse for tag- og overfladevand. Her er tilladelsesmyndigheden forpligtet til at sikre, at udledningen sker under hensyn til vandløbets fysiske tilstand.”*

Nye afgørelser om hydraulisk kapacitet

Ejby Moser

- **Ejby Moser I**
- Natur- og Miljøklagenævnets [afgørelse](#) af 17. oktober 2013:
- Middelfart Kommune havde den 28. april 2010 meddelt fornyet tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af regn- og overfladevand fra et industriområde i det nordlige Ejby til Ejby Moser samt udvidelse af et eksisterende regnvandsbassin, hvor det bl.a. fremgik:
 - - udledningen vedrører afledning af regn- og overfladevand fra et oplandsareal på ca. 29 ha., svarende til ca. 19,5 red. ha.
 - - udløbet skal nedrosles til 1 l/s/ha, svarende til en afløbsvandføring fra bassinet på 29 l/s.
- *”Nævnet forstår Miljøstyrelsens skrivelse [af 10. april 2002] således, at de 1-2 l/sek./ha er et udgangspunkt, der skal ses i forhold til vandløbets hydrauliske kapacitet, da der af hensyn hertil kan være behov for at nedrosle en udledning yderligere.”*
- Nævnet **ophævede** og **hjemviste** tilladelsen til fornyet behandling, idet:
 - Tilladelsen indeholder ingen nærmere vurdering af den hydrauliske kapacitet af vandløbene.
 - Vurderingen er nødvendig for at klarlægge, om der af hensyn til vandløbenes hydrauliske kapacitet er behov for yderligere nedrosling for at sikre, at udledningen ikke medfører hyppigere eller større oversvømmelser af vandløbene, end hvad der ville være tilfældet ved afstrømning fra vandløbenes naturlige opland.
 - Kommunen har således ikke haft det fornødne grundlag for at fastsætte, at udløbet skal nedrosles til 1 l/s/ha, svarende til en afløbsvandføring fra bassinet på 29 l/s.

Nye afgørelser om hydraulisk kapacitet

Ejby Moser

- **Ejby Moser II**
- Miljø- og Fødevareklagenævnets [afgørelse](#) af 17. januar 2019:
- Middelfart Kommune havde den 28. september 2017 meddelt fornyet tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 til en samlet udledning fra de to bassiner på 20,5 l/s fordelt således, at der fra bassin 1 vil blive udledt 5 l/s, og at der fra bassin 2 vil blive udledt 15,5 l/s (svarende til 1 l/s/red.ha, da oplandet i mellemtiden var blevet korrigeret)
- Ansøgningen var vedlagt en hydraulisk redegørelse, som anbefalede:
 - At der gives tilladelse til udløb fra regnvandsbassin 1 og 2 på hhv. 2,5 og 18 l/s, som svarer til ca. 100 l/s pr. reduceret oplandsareal til bassinerne i km², og
 - At man undersøger muligheden for at fjerne rørledningen eller forøge dennes kapacitet. Alternativ kan udledningen fra bassin 2 måske ledes til Ejby Moser nedstrøms rørledningen.
- Nævnet **ophævede** og **hjemviste** afgørelsen til fornyet behandling, idet:
 - Der er beregnet en medianmaksimumvandføring på 0,34 l/s/ha i Ejby Moser. da de tilladte udledninger på 1 l/s/red.ha overstiger den naturlige afstrømning, skal vandløbets hydrauliske kapacitet vurderes konkret,
 - Kommunen ikke har foretaget en regulering af vandløbet, hvor rørledningen enten fjernes eller kapacitetsforøges, eller undersøgt mulighederne for alternative placeringer af udløbspunktet,
 - Det af redegørelsen fremgår, at yderligere 65 m brinkkote overskrides ved 20,5 l/s end ved naturlig afstrømning, hvilket ikke er nærmere vurderet

Nye afgørelser om hydraulisk kapacitet

Ejby Moser

- **Ejby Moser III**
- Miljø- og Fødevarerklagenævnets [afgørelse](#) af 11. august 2023:
- Middelfart Kommune havde den 5. februar 2020 meddelt en fornyet udledningstilladelse, hvor udløbspunktet fra det eksisterende bassin flyttes uden om vandløbet Ejby Moser og direkte ud i Gremmeløkke Å. Dog fortsat overløbsbassin til Ejby Moser, hvorfor en rørlagt strækning heraf udvides fra \varnothing 40 cm til \varnothing 70 m.
- Ansøgningen var vedlagt en robusthedsanalyse:
 - Opstillet en referencesituation svarende til den naturlige afstrømning fra de omkringliggende områder, hvori der er medtaget allerede lovligt eksisterende neddroslede udledninger. Dette for at give det mest retvisende billede af en eventuel forværring i forhold til oversvømmelser i den lovlige, bestående situation.
 - Der opstår allerede oversvømmelser i referencesituationen. Ved udledninger svarende til 1,5 l/s/ha fra de planlagte udledninger vil der dog opstå nye oversvømmelser, som ikke vil opstå i referencesituationen
 - Disse oversvømmelser kan dog undgås ved en neddrosling til 1 l/s/ha.
- Middelfart Kommune gav på den baggrund tilladelse på vilkår om, at udledningen skal neddrosles til 1 l/s/ha
- Nævnet **ophævede** og **hjemviste** afgørelsen til fornyet behandling:
 - Fortsat krav om konkret vurdering, da den tilladte udledning på 1 l/s/ha fortsat overstiger den naturlige medianafstrømning på 0,34 l/s/ha, og
 - Referencesituationen ikke er retvisende, da den også omfatter eksisterende udledninger og dermed ikke forholder sig til, hvad der ville være tilfældet ved afstrømning fra vandløbets **naturlige opland**.

Nye afgørelser om hydraulisk kapacitet

Ejby Moser

- **Ejby Moser – vejvand**
- Miljø- og Fødevarerklagenævnets [afgørelse](#) af 21. september 2023
- Middelfart Kommune meddelte den 2. september 2019 tilladelse til udledning af vejvand fra motorvejsstrækningen mellem Gribsvad og Nørre Aaby via regnvandsbassiner til en række vandløb.
- I tilladelsen blev der bl.a. fastsat vilkår om, at afløb fra bassinerne skulle nedrosles til 1 l/s/ha. Kommunen havde til brug for vurderingen af vandløbenes hydrauliske kapacitet fået udarbejdet robusthedsanalyser for Gremmeløkke Å og Viby Å.
 - Samme forhold som ved Ejby Moser III – referencen indeholder eksisterende lovlige udledninger.
 - Robusthedsanalysen for Viby Å-systemet: Beregningerne er anvendt en sommer- og vintermedianmaksimumafstrømning fra hydrometrisk målestation – ikke på regulativet.
- *Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker i øvrigt, at det af robusthedsanalysen fremgår, at udløbet fra Nørre Aaby Renseanlæg holdes konstant i alle beregningsscenarierne med en fast udledning svarende til middelbelastningen af anlægget på 4.500 m³ pr. døgn, svarende til 52 l/s. Denne udledning er efter nævnets opfattelse formentlig ikke retvisende for udledningsmængden ved medianmaksimumafstrømningen. Middelfart Kommune skal derfor i forbindelse med den fornyede behandling af sagen tillige overveje om den i udledningstilladelsen for Nørre Aaby Renseanlæg oplyste regnvejrsvandmængde lydende på 540 m³ pr. time, svarende til 150 l/s, i stedet bør anvendes.*
- Nævnet **ophævede** og **hjemviste** afgørelsen.

Nye afgørelser om hydraulisk kapacitet

Marbækrenden

- **Marbækrenden– vejvand**
- Miljø- og Fødevarerklagenævnets [afgørelse](#) af 9. februar 2024
- Frederikssund Kommune meddelte den 24. september 2019 tilladelse til udledning af vejvand fra Fjordforbindelsen til et privat rørlagt vandløb og derfra videre til Marbækrenden.
- Nævnet har alene behandle klagepunktet om Frederikssund Kommunes vurdering af Marbækrendens hydrauliske kapacitet under sagen.
- Det fremgår af alle tre påklagede udledningstilladelser, at afløbet fra bassinerne skulle neddroles til 1 l/s/red. ha. Udledningerne oversteg den naturlige afstrømning til vandløbet, hvorfor det var nødvendigt at vurdere vandløbets hydrauliske kapacitet.
 - Udarbejdet en robusthedsanalyse i 2018 (7 målinger fra 1991-94), som afviger fra regulativet, og et notat om revision af afstrømningsstatistik fra 2019 (ikke beregnet efter medianmaksimumafstrømningen)
- *Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder på baggrund af ovenstående, at Frederikssund Kommune ikke har foretaget en tilstrækkelig vurdering af Marbækrendens hydrauliske kapacitet, idet de gennemførte kapacitetsberegninger ikke dokumenterer, at der er tilstrækkelig hydraulisk kapacitet i vandløbet, således at de ansøgte udledninger ikke vil medføre hyppigere eller større oversvømmelser, end hvad der ville være tilfældet ved afstrømning fra vandløbets naturlige opland.*
- Nævnet **ophævede** og **hjemviste** afgørelsen.

Nye afgørelser om hydraulisk kapacitet

Marbækrenden

- **Marbækrenden– vejvand** (fortsat)
- *Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i øvrigt, der ikke i lovgivningen er fastlagt en rækkefølgebestemmelse i forholdet mellem en udledningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 og en medbenyttertiladelse efter vandløbslovens § 63. Det er således ikke en gyldighedsbetingelse for en udledningstilladelse, at der forud for meddelelsen heraf er meddelt en medbenyttertiladelse. Det påhviler imidlertid Frederikssund Kommune som tilsynsmyndighed at påse, at alle nødvendige forudsætninger er opfyldt forud for udnyttelsen af en af kommunen meddelt godkendelse eller tilladelse, herunder en udledningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28, og dermed at andre eventuelle nødvendige tilladelser eller dispensationer er opnået. [...]*

Byspildevandsdirektivet

Nyt byspildevandsdirektiv

Kommende EU regulering

- Grund – og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg, den 2. december 2022:
- *”Kommissionen har den 26. oktober 2022 fremsat forslag til revideret direktiv om byspildevand. Forslaget skal afløse direktiv om rensning af spildevand fra 1991 og er en del af udmøntningen af den grønne pagt, herunder særligt handlingsplanerne om nulforurening og cirkulær økonomi. Forslaget sigter på at tilføre bedre viden om- og bedre rensning af spildevandet for miljøfarlige stoffer, udvidet producentansvar i forhold til rensning af kosmetik- og medicinrester, betydelige reduktioner af klimagasemissioner på europæisk niveau, skrappe krav i forhold til udledning af næringsstoffer fra overløb og renseanlæg samt mere information til offentligheden. Den bedre viden om- og rensning af miljøfarlige stoffer og næringsstoffer vil understøtte målene i vandområdeplanerne om opnåelse god økologisk og god kemisk tilstand i målsatte vandområder. Der foreslås en udvidelse af direktivets virkefelt, krav til regulering af overløb af spildevand, krav om bedre rensning af spildevandet for miljøfarlige stoffer og næringsstoffer, et udvidet producentansvar til finansiering af bedre rensning, bedre overvågning af overløb og miljøfarlige stoffer samt krav om energineutralitet i spildevandssektoren. [...]”*

Nyt byspildevandsdirektiv

Kommende EU regulering

- Artikel 1 – Genstand
- *Direktivets mål blev udvidet til ud over miljøbeskyttelse at omfatte beskyttelse af menneskers sundhed, reduktion af drivhusgasemissioner, forbedring af forvaltningen og gennemsigtigheden i sektoren, bedre adgang til sanitet og — efter den nylige covid-19-krise — regelmæssig overvågning af parametre i byspildevand, der er relevante for folkesundheden.*
- Artikel 2 — Definitioner
- *I overensstemmelse med konklusionerne i Refit-evalueringen er de eksisterende definitioner blevet præciseret. Der er tilføjet flere definitioner i forbindelse med de nye forpligtelser i direktivet, f.eks. "byafløb", "overløb efter voldsomt uvejr", "fælles og separate kloaksystemer", "tertiær og kvaternær rensning", "forurenende mikrostofer", "sanitet", "antimikrobiel resistens" osv.*
- Artikel 3 — Kloaknet
- *Forpligtelsen til at etablere kloaknet for byspildevand udvides til at omfatte alle byområder med 1 000 PE eller derover. Der indføres en ny forpligtelse til at sikre, at husholdninger tilsluttes kloaknet, hvor sådanne findes.*

Nyt byspildevandsdirektiv

Kommende EU regulering

- Artikel 4 — Individuelle systemer eller andre egnede systemer (egnede individuelle systemer) (ny)
- *Dette er en ny artikel, der delvist erstatter den tidligere artikel 3. Muligheden for at anvende individuelle systemer bevares, men er begrænset til særlige tilfælde. Med henblik herpå er der indført nye forpligtelser:*
 - *egnede individuelle systemer skal være korrekt udformet, godkendt og kontrolleret.*
 - *Der skal gives detaljerede begrundelser for deres anvendelse, hvis de tegner sig for mere end 2 % af den rensede mængde i byområder med 2 000 PE og derover.*
- Artikel 5 — Integrerede planer for forvaltning af byspildevand (ny)
- *Denne nye artikel indfører en forpligtelse til at udarbejde lokale integrerede planer for forvaltning af byspildevand for at bekæmpe forurening fra regnvand (byafløb og overløb efter voldsomt uvejr). Planernes skematiske indhold og mål, som skal tilpasses de lokale forhold, er baseret på den aktuelle bedste praksis og er nærmere beskrevet i bilag V. Der skal udarbejdes planer for alle byområder på 100 000 PE eller derover og for alle byområder på mellem 10 000 og 100 000 PE, hvor overløb efter voldsomt uvejr eller byafløb udgør en risiko for miljøet eller menneskers sundhed.*
- Artikel 6 — Sekundær rensning
- *Forpligtelsen til at anvende sekundær rensning af byspildevand, inden det udledes i miljøet, udvides til at omfatte alle byområder på 1 000 PE eller derover (sammenlignet med 2 000 PE og derover i det eksisterende direktiv).*

Nyt byspildevandsdirektiv

Kommende EU regulering

- Artikel 7 — Tertiær rensning
- *De væsentlige forpligtelser i denne artikel er blevet ændret, således at tertiær rensning nu er obligatorisk for alle større anlæg, der modtager en belastning på 100 000 PE eller derover. Tertiær rensning vil også skulle anvendes på udledninger fra byområder med mellem 10 000 og 100 000 PE i de områder, som medlemsstaterne har udpeget som følsomme over for eutrofiering.*
- *Medlemsstaterne skal udpege de områder, der er følsomme over for eutrofiering på deres nationale område, ved at ajourføre deres nuværende liste over "følsomme områder", der er udarbejdet i henhold til den tidligere artikel 5. De øvrige forpligtelser i denne artikel er blevet opretholdt og ajourført.*
- Artikel 8 — Kvaternær rensning (ny)
- *Denne nye artikel indfører en forpligtelse til at anvende yderligere rensning af byspildevand for at fjerne det bredest mulige spektrum af forurenende mikrostofer. Denne rensning skal senest den 31. december 2035 anvendes på alle rensningsanlæg for byspildevand, der modtager en belastning på mindst 100 000 PE. Senest den 31. december 2040 skal den også anvendes for alle byområder med en PE på mellem 10 000 og 100 000 i områder, hvor koncentrationen eller akkumuleringen af forurenende mikrostofer udgør en risiko for menneskers sundhed eller miljøet. Medlemsstaterne skal udpege disse områder på deres nationale område i overensstemmelse med kriterierne i denne artikel.*

Nyt byspildevandsdirektiv

Kommende EU regulering

- Artikel 9 — Udvidet producentansvar (ny)
- *Denne nye artikel indfører en forpligtelse for producenter (herunder importører) til at bidrage til omkostningerne ved den kvaternære rensning, der er omhandlet i direktivets artikel 8, i tilfælde, hvor de markedsfører produkter i medlemsstaterne, som medfører forurening af byspildevand med forurenende mikrostofer, når produktet er udtjent. Dette finansielle bidrag fastsættes på grundlag af mængden og toksiciteten af de markedsførte produkter.*
- Artikel 11 — Energinutralitet i rensningsanlæg for byspildevand (ny)
- *Denne nye artikel indfører en forpligtelse om energineutralitet på nationalt plan for alle rensningsanlæg over 10 000 PE. Senest den 31. december 2040 skal medlemsstaterne sikre, at den samlede årlige mængde vedvarende energi, der produceres på nationalt plan af alle rensningsanlæg for byspildevand, svarer til den samlede årlige energimængde, der forbruges af alle sådanne rensningsanlæg. For at bidrage til at nå dette mål vil der regelmæssigt blive gennemført energisyn af rensningsanlæg for byspildevand med særligt fokus på at identificere og udnytte potentialet for biogasproduktion, samtidig med at udledningen af methan reduceres.*

Nyt byspildevandsdirektiv

Kommende EU regulering

- Artikel 12 — Grænseoverskridende samarbejde
- *Denne artikel er blevet ændret en smule: der tilføjes et nyt stk. 2, som kræver, at Kommissionen om nødvendigt inviteres til at deltage i drøftelser mellem medlemsstaterne. Stk. 1 er blevet ændret for at tilføje en forpligtelse til øjeblikkelig meddelelse i tilfælde af tilfældig forurening for at tage hensyn til den nylige Oder-hændelse.*
- Artikel 14 — Udledning af industrispildevand
- *Denne artikel er blevet ændret for at sikre, at de kompetente myndigheder, inden de giver særlige godkendelser til udledning af industrispildevand til kloaknet, hører operatørerne af rensningsanlæg for byspildevand, der er berørt af disse udledninger. Desuden skal der sikres regelmæssig overvågning af industrispildevand ved rensningsanlægs indløb og afløb, således at der kan træffes passende foranstaltninger til at identificere og imødegå eventuelle kilder til forurening. Disse omfatter om nødvendigt inddragelse af den særlige godkendelse.*

Nyt byspildevandsdirektiv

Kommende EU regulering

- Artikel 15 — Genbrug af vand og udledning af byspildevand
- *Stk. 1 er blevet ændret med krav om, at medlemsstaterne systematisk skal fremme genanvendelsen af rensset spildevand fra alle rensningsanlæg for byspildevand. Kravet om særlige godkendelser til udledning fra rensningsanlæg for byspildevand udvides i stk. 3 til nu at omfatte alle byområder med 1 000 PE og derover.*
- Artikel 17 — Overvågning af byspildevand (ny)
- *Med denne nye artikel indføres et nationalt overvågningssystem for byspildevand til overvågning af relevante folkesundhedsparametre i byspildevand. Med henblik herpå skal medlemsstaterne senest den 1. januar 2025 oprette en koordineringsstruktur mellem de myndigheder, der er ansvarlige for folkesundhed og de myndigheder, der er ansvarlige for rensning af byspildevand. Denne struktur afgør overvågningens parametre, hyppighed og metode. Indtil myndigheden med ansvar for folkesundheden fastslår, at sars-CoV-2-pandemien ikke udgør en risiko for befolkningen, vil byspildevand fra mindst 70 % af den nationale befolkning blive overvåget. Endelig skal medlemsstaterne for alle byområder med 100 000 PE og derover også regelmæssigt overvåge antimikrobiel resistens ved afløbene fra rensningsanlæg for byspildevand.*

Nyt byspildevandsdirektiv

Kommende EU regulering

- Artikel 18 — Risikovurdering og risikostyring (ny)
- *Dette er en ny artikel. Medlemsstaterne har pligt til at vurdere de risici, som udledning af byspildevand medfører for miljøet og menneskers sundhed, og om nødvendigt træffe yderligere foranstaltninger ud over dette direktivs minimumskrav for at imødegå disse risici. Disse foranstaltninger bør, hvor det er relevant, omfatte opsamling og rensning af spildevand fra byområder med mindre end 1 000 PE, anvendelse af tertiær eller katernær rensning i byområder med under 10 000 PE og yderligere foranstaltninger til at reducere forureningen fra regnvand i byområder med under 10 000 PE.*
- Artikel 19 — Adgang til sanitet (ny)
- *Dette er en ny artikel. Medlemsstaterne vil skulle forbedre og opretholde adgangen til sanitet for alle, navnlig for sårbare og marginaliserede grupper. Senest den 31. december 2027 skal medlemsstaterne også identificere kategorier af personer uden adgang eller med begrænset adgang til sanitet, vurdere mulighederne for at forbedre adgangen til sanitære faciliteter for sådanne personer og tilskynde til etablering af sikre og frit tilgængelige sanitære faciliteter i det offentlige rum i alle byområder med 10 000 PE eller derover.*
- Artikel 20 — Slam
- *Denne artikel er blevet ajourført. Slam skal nu renses, genanvendes og nyttiggøres, når det er hensigtsmæssigt, i overensstemmelse med affaldshierarkiet som defineret i affaldsrammedirektivet og kravene i direktivet om slam fra rensningsanlæg²⁹, og det skal bortskaffes i overensstemmelse med kravene i affaldsrammedirektivet. For at sikre høje nyttiggørelsesrater, navnlig for kritiske stoffer såsom phosphor, vil Kommissionen få mandat til at fastsætte minimumsnyttiggørelsesrater.*

Nyt byspildevandsdirektiv

Kommende EU regulering

- Artikel 21 — Overvågning
- *Der er indført nye forpligtelser. Medlemsstaterne skal nu overvåge forurening fra by afløb og overløb efter voldsomt uvejr, koncentrationer og belastninger af de forurenende stoffer, der er omhandlet i dette direktiv, i udledningerne fra rensningsanlæg for byspildevand samt forekomsterne af mikroplast (herunder i slam). I overensstemmelse med artikel 13 skal visse forurenende stoffer i industrispildevand desuden overvåges regelmæssigt ved rensningsanlæggenes indløb og afløb.*
- Artikel 22 — Oplysninger om overvågning af gennemførelsen
- *Dette er en ny artikel. Bestemmelserne om rapportering forenkles og erstattes af et nyt system, som ikke indebærer egentlig rapportering, men derimod regelmæssig ajourføring af et nationalt datasæt, der er tilgængeligt for Det Europæiske Miljøagentur og Kommissionen. Dette vil sikre, at systemet effektiviseres ved at undgå store forsinkelser mellem indsamlingen af data og deres indberetning. I henhold til denne artikel skal medlemsstaterne oprette datasæt til indsamling af data, der er relevante for byspildevand i henhold til dette direktiv. Dette kan f.eks. opnås ved at overvåge de parametre, der er anført i bilagene til dette direktiv, antimikrobiel resistens, relevante sundhedsparametre osv., men også parametre for foranstaltninger, der træffes for at sikre adgang til sanitet osv. Disse datasæt skal hænge sammen med de datasæt, der er fastsat i henhold til artikel 18 i det omarbejdede drikkevandsdirektiv³⁰. Der er også fastsat bestemmelser om, at Det Europæiske Miljøagentur skal yde støtte.*

Nyt byspildevandsdirektiv

Kommende EU regulering

- Artikel 26 — Erstatning (ny)
- *Der indføres en ny artikel om erstatning, som har til formål at sikre, at den berørte offentlighed i tilfælde af sundhedsskade, der helt eller delvist kan tilskrives en overtrædelse af nationale foranstaltninger vedtaget i medfør af dette direktiv, kan kræve og opnå erstatning for denne skade fra de relevante kompetente myndigheder og, hvis de er identificeret, de fysiske eller juridiske personer, der er ansvarlige for overtrædelsen.*
- Artikel 30 — Evaluering (ny)
- *Denne nye artikel fastlægger rammerne for fremtidige evalueringer af direktivet (som fastsat i Kommissionens retningslinjer for bedre lovgivning). Den første evaluering forventes tidligst 10 år efter udløbet af dette direktivs gennemførelsesperiode.*

Nyt byspildevandsdirektiv

Kommende EU regulering

- EP' pressemeddelelse fra 29. januar 2024: Europa-Parlamentet, Ministerrådet og EU Kommissionen enige om nye regler for behandling og genanvendelse af byspildevand.
 - Udvidet producentansvar for medicin og kosmetikindustrien – betaling for rensningen af miljøfremmede stoffer, som skal medvirke til finansieringen af 4. rensetrin.
 - Bedre behandling: Alle byområder med mere end 1.000 indbyggere skal inden 2035 have sekundær behandling. Større anlæg med minimum 150.000 PE skal inden 2039 være opgraderet til tertiær behandling og i 2045 skal det samme være tilfælde for anlæg med minimum 10.000 PE. I 2045 gælder ydermere, at anlæg over 10.000 PE skal have indført det 4. rensetrin for at fjerne en bred vifte af mikroforureningen.
 - Genanvendelse: Medlemsstaterne opfordres til at genanvende behandlet spildevand i større omfang.
 - Bedre overvågning: Der skal ske forbedret overvågning af folkesundhedsparametre, kemiske forureninger og antimikrobiel resistens i spildevandet.
 - VE: Renseanlæg skal gradvist øge brugen af vedvarende energi og sigte mod energineutralitet inden 2045.
 - Forurener betaler: Producenter af medicin og kosmetik skal dække omkostningerne ved at fjerne mikroforureninger fra spildevand uden at påvirke medicinprisen.

(Kilde: DANVA)

Øvrige nyheder

Ny byretsdom om forsyningspligt og tilslutningssted

Retten i Horsens dom af 4. marts 2024

- Sagen angik en tvist imellem en grundejer og et spildevandsselskab om, hvorvidt selskabet var forpligtet til at tilsluttet ejendommen via en pumpebrønd til et tryksat system, eller om selskabet måtte fremføre et stik til afledning via gravitation.
- Parterne havde forinden drøftet flere mulige placeringer for en pumpebrønd på ejerens ejendom, men blev aldrig enige herom.
- I stedet fremførte selskabet et stik til ejendommens grundgrænse – dog beliggende i længere afstand fra ejendommens eksisterende kloakinstallationer.
- Grundejeren stævtede selskabet med en påstand om, at selskabet skulle anerkende at være forpligtet til at tilslutte ejendommen til kloakken via en pumpebrønd.
- Kommunen havde forinden påbudt tilslutning, men ikke håndhævet påbuddet.

Ny byretsdom om forsyningspligt og tilslutningssted

Retten i Horsens dom af 4. marts 2024

- Retten fandt, at
 - Selskabet indledningsvist forsøgte at opfylde forsyningspligten ved en pumpebrønd,
 - Selskabet igangsatte arbejdet herom flere gange – men endte med at etablere en stikledning,
 - Skønsrapporten oplyste, at løsningen var korrekt udført og opfylder forsyningspligten,
 - Det er ikke godtgjort, at der er indgået en aftale mellem parterne om, at selskabet skulle levere en bestemt løsning til ejendommen, eller i øvrigt er forpligtet hertil,
 - Da selskabet har opfyldt sin forsyningspligt har grundejeren ikke et retskrav på en bestemt løsning
- -> Selskabet blev frifundet.
- Dommen er anket.

Kontakt

Peter Nymann

Partner, advokat
+45 25 29 08 42
pn@eom.dk

Asger Janfelt

Partner, advokat
+45 25 29 08 43
aj@eom.dk

Advokatfirmaet
energi & miljø